

Ressorgiment local en plena era global

Tres-centes emissores de televisió europees abandonen els referents estatals

—Jaume Risquete—

A partir de la dècada dels anys vuitanta, la privatització va trencar el monopoli de les televisions estatals a Europa. Amb l'aparició de cadenes de televisió autonòmiques, que van girar l'esquena als referents llunyans en ensenyar als telespectadors realitats pròximes, el paisatge audiovisual d'alguns països europeus va començar a canviar definitivament. Aquesta tendència havia sorgit a l'Europa occidental en els anys seixanta i setanta, amb les desconexions de les emissores estatals per a la transmissió d'alguns minuts de programació específica adreçada a regions amb identitat pròpia.

Un estudi recent sobre el panorama televisiu als països de la Unió Europea palesa que el ressorgiment de les realitats més pròximes als ciutadans és absolutament compatible amb l'època actual de transnacionalització i globalització de la comunicació. Miquel de Moragas, catedràtic de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB, ha dirigit, juntament amb el catedràtic basc Carmelo Garitaonandía, l'estudi "Decentralization in the Global Era", que descriu com unes tres-centes emissores de televisió a la Unió Europea estan transmetent realitats culturals pròpies que no són les de l'Estat-nació. La descentralització televisiva no entra en contradicció amb la progressiva globalització en el món de la comunicació, sinó que, ans al contrari, és una conseqüència de l'adaptació que han de fer aquestes televisions si volen sobreviure enmig d'un espai comunicatiu força saturat. En aquesta recerca, promoguda pel Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat de Catalunya, hi ha intervingut un equip d'experts de dotze països.

Sentiments nous

Les conseqüències de la lluita per una audiència cada vegada més fragmentada pot fer que els ciutadans adoptin —per mitjà, entre d'altres, dels programes informatius— referents que no són els del seu Estat. En aquest sentit, alguns comunicòlegs escocesos han

expressat que el periodisme televisiu és la causa per la qual els habitants d'Escòcia s'estan inclinant per idees nacionalistes i

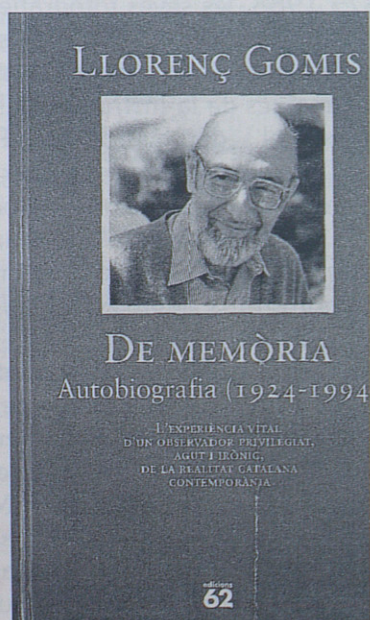

LLIBRES

A cura de C. Valbuena

De memòria. Autobiografia (1924-1994)

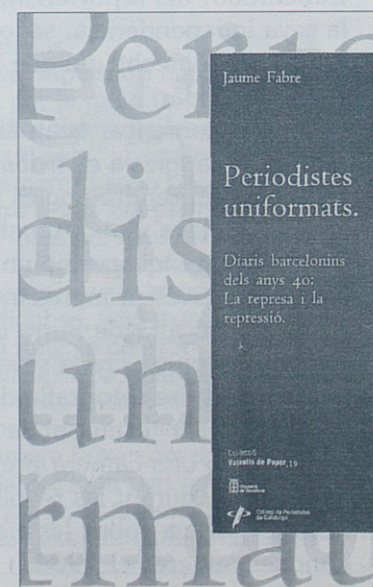
LLORENÇ GOMIS
Barcelona, 1996
Edicions 62 451 pàgines
Dir de Llorenç Gomis que ha estat tota una institució en el món del periodisme català dels últims quaranta anys no és pas una exageració. Ara, el que fou fundador de la revista *El Ciervo*, sotsdirector de *La Vanguardia* i director d'*El Correo Catalán* ha decidit escriure les seves memòries. Es tracta d'un llibre ric, subtil i intel·ligent que esdevindrà un punt de referència indispensable per a tots aquells professionals del periodisme que vulguin conèixer alguns dels fets i personalitats més importants d'una època difícil per a Catalunya.

Periodistes uniformats. Diaris barcelonins dels anys 40: La represa i la repressió

JAUME FABRE
Diputació de Barcelona
Col·legi de Periodistes de Catalunya, 1996
191 pàgines

Fer un estudi profund i objectiu sobre la gènesi i evolució dels principals diaris barcelonins durant els foscos i llargs anys del franquisme no és una tasca gens fàcil. Però el periodista, professor i escriptor Jaume Fabre ho ha aconseguit en aquest llibre. Una obra completa, rigorosa i ben documentada que d'una banda ens permet seguir l'evolució ideològica dels

rotatius, i de l'altra conèixer la personalitat dels qui en foren directors, la majoria d'ells addictes a un règim que desconeixia el que significava la llibertat d'expressió.

autonomistes, ja que això hauria fet que els ciutadans d'aquell país es veiessin representats en els informatius com a entitat nacional separada.

El mateix primer ministre britànic, John Major, ha declarat en alguna ocasió que els escocesos cada vegada "se senten més aliens als temes de Londres". El canvi de percepció i de sentiments ha obligat el Govern britànic a cedir en el projecte d'ampliació de l'autonomia d'Escòcia. Si aquest canvi de referents i, per tant, de conductes, es deu a la descentralització de la televisió, en substituir els referents estatals per uns de nacionals, la pregunta que caldria contestar és si la proliferació de cadenes orientades a realitats locals pot accentuar els sentiments diferenciadors i, com a conseqüència d'això, la demanda de més autonomia.

Descentralització televisiva

El monopoli que havia mantingut tradicionalment l'Estat a Europa sobre el poder simbòlic s'ha anat trencant. La televisió és un lloc des d'on entendre la substitució d'imatges i missatges relacionats amb els marcs de referència construïts pels Estats per uns altres referents més pròxims als ciutadans.

I tot i que pugui semblar paradoxal que les identitats minoritàries estiguin ressorgint en una època de globalització, la realitat és que les estratègies de les cadenes de televisió, com demostra el treball coordinat per Moragas i Garitaonandía, estan posant l'accent en la difusió regional.

Dins dels prop de tres-cents canals d'àmbit regional i nacional que funcionen a la Unió Europea, la varietat s'estén des de les d'organització federada que emeten programació específica per a la seva regió —cas de les televisions dels länders alemanys i dels canals privats del Channel 3, a la Gran Bretanya— fins a les televisions locals d'influència regional, com ara Tele Lombardia, a Milà, o Télé Lyon Métropole, a Lió.

La recerca dirigida per Moragas i Garitaonandía es basa en una anàlisi comparativa en els dotze Estats membres de la Unió Europea —prèvia a la incorporació d'Austria, Suècia i Finlàndia— i destaca el fet que els Estats, malgrat que no han perdut la seva influència i protagonisme en les polítiques de comunicació, han deixat de ser els únics actors arran del procés de privatització, descentralització i transferència de competències.

Local i global al mateix temps

Dins l'estudi es posa l'èmfasi en la importància que actualment té per als grups multimèdia la participació en projectes comunicatius de difusió regional. Diu Miquel de Moragas que la nova societat

que està apareixent és alhora "local i global", o sigui, "simultàniament transnacional, regional i local".

D'aquesta manera, allò que als anys seixanta i setanta va ser una iniciativa per ampliar la participació dels ciutadans en els processos comunicatius —més que no pas per una conscienciació de la descentralització territorial— i que en els anys vuitanta es va convertir en el naixement de nous models de televisió plenament autònoms sense cap dependència de televisions estatals, als anys noranta s'està consolidant com la fragmentació de les audiències per temes i per espais geogràfics més petits.

Moragas destaca que la informació més pròxima és el "producte més sol·licitat" pels ciutadans europeus. Els alts nivells d'audiència que estan aconseguint els informatius regionals tenen el millor exemple en el cas de France 3 Aquitània, que el 1993 va obtenir un share mitjà proper al 40% en la seva regió. Per la seva banda, el canal RTL Hei Elei (Luxemburg) va aconseguir en aquell mateix any audiències mitjanes de fins al 35%, en un país en què a les llars arriben una mitjana de 40 canals de televisió transmesos per cable.

Al mateix temps que hi ha el ressorgiment "local i regional", les tecnologies de l'audiovisual permeten que canals televisius ultrapassin les cobertures estatals. En aquest sentit, els satèl·lits de televisió i la redistribució per cable fan possible que els parlants de l'alemany d'Austria, d'alguns cantons de Suïssa i les minories de França, Bèlgica, Polònia, Hongria, Luxemburg i Liechtenstein s'uneixin en un mercat potencial d'uns cent milions de consumidors.

Això també s'està donant en l'àmbit d'algunes nacions sense Estat, com és el cas de Catalunya. Les emissions per satèl·lit de TV 3 podran trencar amb les distàncies geogràfiques i les fronteres políticoadministratives que barren el pas als catalanoparlants de l'àrea lingüística catalana i d'altres parts del món. Així mateix, els andalusos de Madrid i de Catalunya podrien sintonitzar Canal Sur si aquesta posés en marxa un pla semblant. Mentre que si la televisió gallega tingués la mateixa iniciativa els gallecs d'arreu d'Espanya i d'altres indrets del planeta podrien veure televisió en el seu idioma amb tota normalitat; potser, per primera vegada, escoltarien gallec a través d'un mitjà de comunicació massiu.

Tipologia de les televisions europees

Miquel de Moragas i Carmelo Garitaonandía elaboren una tipologia de televisions en les regions, nacionalitats i petits països de la Unió Europea per tal de classificar les tres-centes emissores que emeten referents allunyats de la realitat homogeneïtzadora de l'Estat. ►►

Afuerinos

ÓSCAR FONTRDONA
Barcelona, 1995
Ediciones Futura 171 pàgines

El jove periodista barceloní Oscar Fontrodona és, des del 1992, redactor de la revista *Ajoblanco*. Aquest fet li ha donat l'oportunitat d'entrevistar personatges d'un alt nivell intel·lectual. Aquest llibre és un recull de 15 entrevistes que Fontrodona va mantenir amb personatges tan diversos com Noam Chomsky, Allen Ginsberg, Octavio Paz, Georges Duby o Carmen Martín Gaité. De fet, més que d'entrevistes caldria parlar de converses amb un elevat grau de complicitat, cosa que explica que els entrevistats s'expressin amb una

sinceritat i una llibertat poc habituals.

A peu per l'Alcalatén

JOSEP MARIA ESPINAS
Barcelona, 1996
La Campana 187 pàgines

Josep Maria Espinàs és un home pacient i observador. Aquestes són dues característiques de la seva personalitat que sap aplicar molt bé a una de les seves grans passions: fer recorreguts a peu pels racons més insòlits del nostre país. En aquesta ocasió, l'escriptor ha volgut conèixer l'Alcalatén, una comarca muntanyosa de l'interior del País Valencià, situada a ponent de Castelló. No cal dir que, un cop més, Josep Maria Espinàs torna a demostrar que és un viatger amb una capacitat excepcional per descriure gent i paisatges.

Los límites de la libertad de expresión en el ordenamiento jurídico español

JAVIER CREMADES
Madrid, 1995
La Ley-Actualidad 379 pàgines

Sense llibertat d'expressió no existiria periodisme en llibertat. Per tant, aquest és un dret gairebé sagrat per a tots aquells que ens dediquem a exercir aquesta professió. Però, com tots els drets, aquest també té els seus límits establerts dins el cos legislatiu espanyol; uns límits que, s'ha de reconèixer, no tots coneixem com caldria. Aquest llibre és un estudi molt precís de les limitacions que l'actual ordenament jurídic espanyol imposa a la llibertat d'expressió.

En un primer grup hi ha les televisions amb delegació en una regió que generalment no transmeten per a la seva localitat i que es limiten bàsicament a produir per a la televisió d'àmbit estatal, com és el cas de l'ERT-Thessaloniki (Grècia) i la RTP-Porto (Portugal). Una segona classificació inclou les anomenades "televisions descentralitzades", centres regionals com ara el de la Danish Television's DR o la RAI-3, que produeixen butlletins informatius d'entre 15 i 30 minuts per a la seva pròpia regió i prenen part en la realització de reportatges per al servei central.

El tercer tipus de televisió descentralitzada és la "televisió regional" —cas, entre altres, de TVE a Catalunya, BBC a Escòcia, i France-3 a Alsàcia—, centres regionals d'una televisió estatal amb capacitat pròpia de producció i que habitualment a més de programar per a la seva regió també aporten producció pròpia al canal estatal.

La "televisió federada" —quart tipus— treballa en la seva regió i participa en la coordinació del canal d'àmbit estatal. Els länders alemanys i les companyies privades de televisió troben les "independents" —cas dels canals autonòmics, a Espanya; l'Omrop Fryslân, a Holanda, i la S4C, a Gal·les—, que programen només per al seu àmbit geogràfic.

Per la seva banda, les televisions regionals amb cobertura "supraregional, nacional o internacional —semblants als dos casos abans esmentats— no només transmeten en les seves pròpies regions sinó a moltes altres àrees del mateix territori cultural. Aquest és el cas del canal alemany WDR (West 3) i de TV 3 (de Catalunya), ja sigui gràcies al cable, el satèl·lit o el sistema de repetidors.

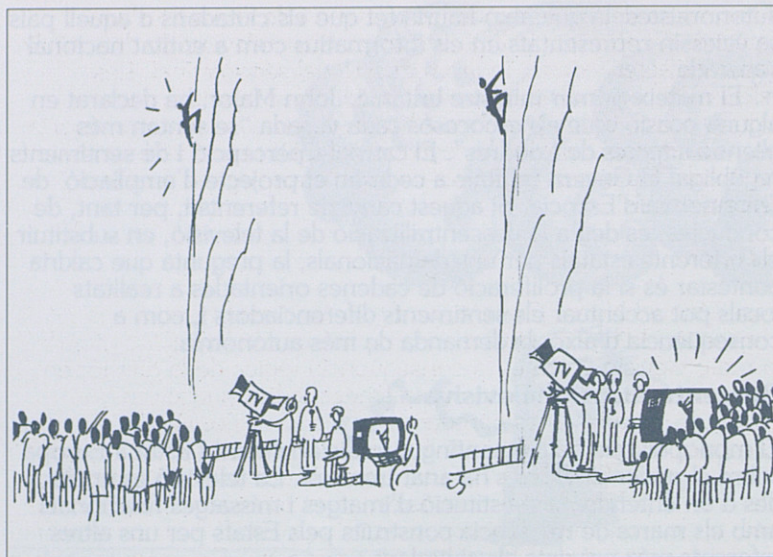
El setè tipus està integrat per la "televisió local" amb cobertura regional, com és el cas de Télé Métropole, de Lió, o la IA Brandenburg, de Berlín, que tenen una cobertura que va més enllà de la ciutat i les seves rodalies.

Productes propis

Moragas explica que de l'estudi que s'ha dut a terme es pot desprendre que, tot i les bones perspectives per a les cultures de menys difusió, aquestes "han d'aprendre a realitzar productes audiovisuals propis", i assenyala la importància que tindrà per a la indústria cultural una "bona política de doblatge".

Entre les produccions que han de realitzar els canals minoritaris, Moragas destaca la demanda de sèries pròpies, que s'estan consolidant com una altra de les ofertes al costat dels informatius, "malgrat que no compten amb la facilitat de producció d'aquests".

La demanda de comunicació relacionada amb la proximitat, ja sigui en forma de sèries, esports o informatius farà que s'incrementi la publicitat orientada també cap a la realitat local. En aquest sentit,

Moragas assenyala que l'estratègia del patrocini també passa per oferir uns productes que enllacin el missatge global amb el local. A ningú, doncs, li pot semblar una paradoxa que en plena era global l'àmbit local ressorgeixi amb força.

En aquest punt ens hauríem de preguntar quin pot ser l'impacte d'aquest auge televisiu per a la recuperació i normalització de les llengües de les nacions sense Estat. Per a Moragas, sense la voluntat del poder polític tot podria quedar en un miratge, en una simple adequació als valors i sentiments locals transmesos en la llengua de més difusió.

Descentralització televisiva europea

El treball "Decentralization in the Global Era" ha estat publicat en anglès per l'editorial londinenca Jonh Libbey, en coedició amb el Centre d'Investigació de la Comunicació (CEDIC), de la Generalitat de Catalunya. Tot seguit presentem un petit resum del més important de l'estudi de cada Estat.

Alemanya

Hans J. Kleinsteuber i Barbara Thomab expliquen com la televisió pública a Alemanya s'estructura a partir d'onze organismes regionals de ràdio i televisió dels länders, agrupats en l'ARD, que

LLIBRES

A cura de C. Valbuena

Els fantasmes del Trianon

Barcelona, 1996
Columna 208 pàgines

La cruz en la espada

Barcelona, 1996
Planeta 245 pàgines

Pensaments, judicis i sentències

Barcelona, 1996
La Campana 123 pàgines
NÈSTOR LUJÁN

Dissortadament, en Nèstor Luján ja no és entre nosaltres. I de segur que no ens serà gens fàcil acostumar-nos a la seva absència. Potser la millor manera de recordar-lo, i alhora de retre-li homenatge, és llegir les seves obres. Amb *Els fantasmes del*

Trianon, Luján va guanyar l'última edició del premi Sant Jordi. Es tracta d'un llibre que combina gèneres molt diversos i que té un fil argumental tan insòlit com divertit: l'intent de quatre personatges, interessats en temes paranormals, de fer aparèixer el fantasma de la reina Maria Antonieta al Palau de Versalles.

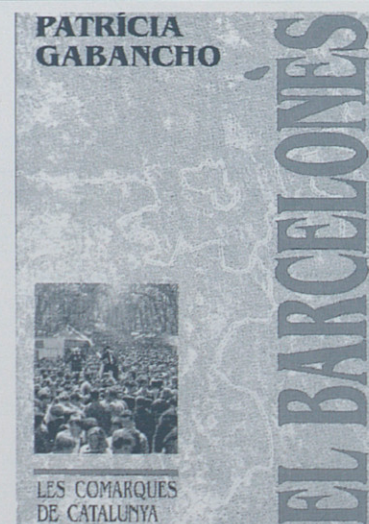
La cruz en la espada és una novel·la que recrea, d'una manera brillant i rigorosa, la vida del poeta espanyol Francisco de Quevedo. En aquesta obra queda de manifest la gran capacitat que tenia Nèstor Luján per reconstruir amb exactitud els ambients i personatges d'èpoques passades. I l'últim, *Pensaments, judicis i sentències*, és una recopilació

de frases i textos breus en què Luján expressa les seves idees sobre els més diversos temes. Un autèntic monument a la intel·ligència i al sentit comú, i que posa de manifest la il·limitada saviesa d'en Nèstor.

El Barcelonès

PATRICIA GABANCHO
Barcelona, 1995
Dissenys Culturals 122 pàgines

El Barcelonès és la comarca més poblada de Catalunya. Integrada per les ciutats de Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Adrià de Besòs, Badalona i Santa Coloma de Gramenet, el seu caràcter urbà és indiscutible. La periodista Patricia Gabacho ha recorregut els carrers d'aquestes

poblacions per donar-nos, en aquest llibre, una visió prou exacta de la seva realitat humana, social, econòmica i cultural. Un llibre força interessant que s'allunya dels tòpics i que ens ajuda a estimar aquesta comarca, que es distingeix per la diversitat de la seva gent.

s'encarrega del primer canal de televisió i de l'Eins Plus (via satèl·lit), mentre que la ZDF, un organisme televisiu de dret públic i amb caràcter federal, fa la producció del segon canal. Les televisions regionals dels länders produeixen conjuntament el primer canal, comú per a tot Alemanya, en què cada una aporta part de la programació. El segon canal (ZDF) no ofereix emissions regionals. Els canals regionals també s'encarreguen dels vuit tercers canals.

Bèlgica

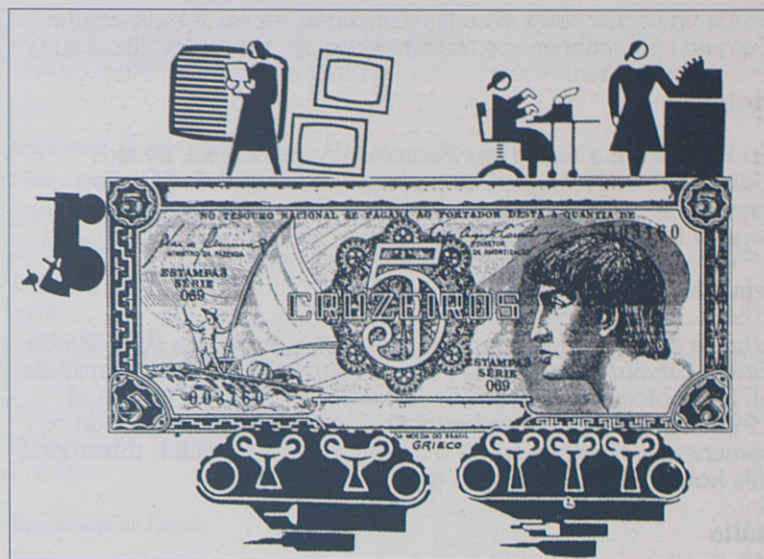
José-Manuel Nobre-Correia, professor de Comunicació a la Universitat Lliure de Brussel·les, explica que la federalització de la radiotelevisió belga és la conseqüència lògica de la divisió en tres comunitats. Hi ha dos organismes de dret públic que corresponen a les dues comunitats culturals majoritàries. Per una banda, la Belgische Radio en Televisie, que emet per dos canals en neerlandès (BRTN1 i BRTN2), amb estructura centralitzada. Des de l'any 1989 emeten dues cadenes de televisió privades en neerlandès: Vlaamse Televisie Maatschappij (VTM) i Filmnet (canal temàtic de pagament). A Valònia funciona la RTBF, que emet per dos canals amb estructura descentralitzada i que té les competències d'altres dues emissores francòfones d'implantació belga: la RTL-TV —que pertany a la Compagnie Luxembourgeoise de Télédiffusion (CLT)— i Canal+ Belgique. A Valònia també funcionen onze televisions comunitàries, de ciutat i barri.

Dinamarca

Entre el 1983 i el 1991 la TV2 es va regionalitzar en vuit serveis —desconnexions de la programació estatal—, per a l'emissió de 30 minuts al dia en les diferents regions daneses. Jorgen Pulsen, de la Roskilde University, explica que les Illes Fèroe i Groenlàndia tenen els seus propis sistemes de televisió autònoms. A Groenlàndia, tot i que el sistema educatiu i administratiu és bilingüe, hi ha pocs programes en llengua groenlandesa. A les Fèroe, malgrat que la ràdio emet exclusivament en llengua feroesa, la programació televisiva és únicament en danès.

Espanya

El treball de Maria Corominas i Bernat López, professors de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, descriu un panorama complex. Els canals autonòmics i els centres regionals de TVE compliquen un mapa televisiu que pot canviar si un futur Govern del Partit

Popular modifica la Llei dels Tercers Canals i privatitza una de les dues cadenes de TVE.

França

La televisió regional pública (France 3) s'estructura a partir de dotze direccions regionals que cobreixen una o diverses regions administratives. En cada centre regional s'elaboren informatius locals que tenen una audiència del 30%. Gaëlle Canova-Lamarque, Michel Perrot i Bernat López detallen les hores d'emissió en llengua autòctona a través dels diferents centres de France-3. Així, durant el 1991, F3 Bretanya-Pays de Loire va emetre 64 hores en bretó; F3 Alsàcia, 78 hores en alemany-alsacià; F3 Midi-Pyrénées-Languedoc-Rousillon, 33 hores en occità i català; F3 Aquitaine, cinc hores en basc, i F3 Provence-Alpes-Côte d'Azur-Corse, 17 hores en cors. En total, 220 hores de programació en llengües minoritàries en un any en el conjunt de canals de la F3.

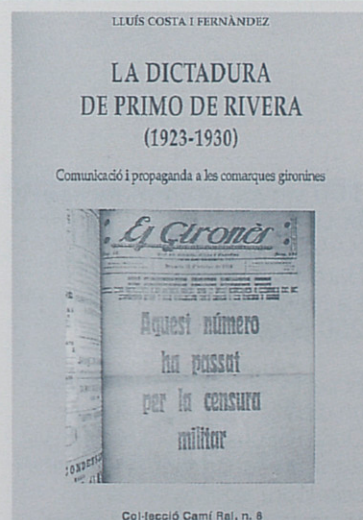
Grècia

En la recerca de Panayote E. Dimitras, professor de l'ETEPE d'Atenes, queda clar que la televisió regional o local es limita a les emissions privades. Les minories turca i eslava, properes a la

La dictadura de Primo de Rivera (1923-1930).

Comunicació i propaganda a les comarques gironines
LLUÍS COSTA I FERNÁNDEZ
Barcelona, 1995
Rafael Dalmau, editor
348 pàgines

L'autor d'aquest llibre és, probablement, una de les persones que més saben sobre la història de la premsa gironina. Això fa que els seus llibres i estudis tinguin un rigor poc habitual. En aquesta obra, Lluís Costa i Fernández ha volgut demostrar la manca d'implantació que va tenir a les comarques gironines tot el mecanisme propagandístic que va posar en marxa el general Primo de Rivera per legitimar el

seu règim dictatorial. Els diversos aspectes que analitza el llibre se sustenten en dades i documentació prou contrastades. Un estudi gairebé definitiu sobre el tema, que destaca per la tasca d'investigació que ha dut a terme el seu autor.

Anàlisi, núm. 18

Revista del Departament de Periodisme i de Ciències de la Informació
Barcelona, 1995 168 pàgines

Amb el rigor i la profunditat que caracteritzen els seus continguts, la revista *Anàlisi* publica, en el seu número 18, nous articles relacionats amb diversos aspectes del món de la comunicació i que han estat escrits per prestigiosos professors de les diferents facultats de l'Estat. A més a més, la revista conté una útil i pràctica bibliografia dels llibres i tesis doctorals que, relatius al camp de la comunicació, van publicar-se a Catalunya l'any 1994, com també les seves habituals ressenyes sobre les

últimes novetats editorials aparegudes en el mercat sobre temes de comunicació.

El premio MANUEL VÁZQUEZ MONTALBÁN

Barcelona, 1996 345 pàgines

Després d'una temporada sense saber res d'ell, el detectiu Carvalho torna amb una nova aventura. En aquesta ocasió haurà que descobrir l'assassinat del financer Lázaro Conesal, un personatge molt poc recomanable que convoca un premi literari per intentar rentar la seva imatge. Lázaro Conesal és assassinat la nit de l'entrega del guardó i, per trobar el culpable, Carvalho indagarà en

frontera, poden rebre el senyal procedent de les televisions de Turquia i Macedònia, respectivament.

Holanda

En l'estudi dut a terme per Nicholas W. Jakonwski, de la Universitat de Nijmegen, es parla principalment de l'Omrop Fryslân, la televisió de la província de Frísia que emet en frisó, segona llengua oficial d'Holanda.

Irlanda

L'única empresa que opera actualment és la pública RTE (Radio Teilifís Eireann). Tanmateix, Ellen Hazelkorn, del Dublin Institute of Technology, es fa ressò de la Teilifís na Gaeilge, creada el 1993 segons el model del britànic Channel 4, que hauria de començar a emetre a partir d'aquest any. En principi, transmetrà tres hores diàries en llengua gaèlica.

Itàlia

L'investigador Giuseppe Richeri, professor de Teoria i Tècniques de Comunicació del Politècnic de Milà, assenyala que durant el 1992 la RAI 3 va transmetre 6.156 hores en l'àmbit regional a través dels 21 centres que té en tot el territori. En aquesta xifra s'inclouen les 556 hores d'emissió en alemany en la regió de Trentino Alto-Adige i 25 en ladi en aquesta mateixa regió, com també 36 hores en francès en la regió de la Vall d'Aosta. En definitiva, en aquell any les emissions d'àmbit regional van representar el 20% del total d'hores emeses per la televisió pública.

Luxemburg

L'esmentat JM Nobre-Correia explica que el canal de televisió RTL Hei Elei, que cobreix 15 hores d'emissió en luxemburguès, està subvencionat pel Govern en dos terços. La programació està sotmesa a obligacions de servei públic.

Portugal

Francisco Rui Cádima explica la història de l'ens públic RTP amb dos únics centres regionals: un a les illes Açores i l'altre a Madeira. RTP Madeira emet 14 hores diàries de dilluns a divendres i 15 hores diàries el dissabte i el diumenge, mentre que RTP Açores emet de les 10 a les 24h, de dilluns a divendres, i de les 9h fins a la mitjanit, el dissabte i el diumenge.

Regne Unit

Mike Cormack, del Stirling Media Research Institute, ens recorda que al País de Gal·les hi ha 200.000 parlants del gal·lès dels 2,8 milions d'habitants, mentre que a Escòcia parlen gaèlic 65.000 dels 4,9 milions d'habitants. La BBC proporciona emissions regionals a través de les sis subdivisions territorials: tres regions i tres regions nacionals (Escòcia, amb centre a Glasgow; País de Gal·les, amb centre a Cardiff, i Irlanda del Nord, a Belfast), que realitzen programes per a les seves àrees de cobertura i per als canals de cobertura estatal. La BBC Scotland emet programes en gaèlic. A Gal·les, el quart canal, Sianel Pedwar Cymru (S4C) és el pioner a Europa de les televisions de les nacions sense Estat. Va començar a emetre el 1982 amb unes 30 hores setmanals en gal·lès. Per la seva banda, la BBC1, que compta amb una programació única per a tot el país, emet per a Escòcia un espai matinal diari de 15 minuts amb programes infantils en gaèlic. La BBC1 també reserva un espai informatiu al vespre de 30 minuts per a cada regió, i cinc minuts d'informació regional a l'últim informatiu de la nit. BBC2 emet dues hores de programes a la setmana en gaèlic i dos espais de mitja hora cada setmana per a programes d'actualitat regional •

Nous col·legiats

La junta de govern del Col·legi de Periodistes va aprovar, en la reunió del 29 de febrer passat, l'admissió com a col·legiats de Sílvia Delgado Puig, Guillermo Gayà del Pino, Maria Teresa Giménez González, Carlos González García, Joan Josep Navarro Arisa, i Mireia Sánchez i Salamí, tots ells de la demarcació de Barcelona, així com Jordi Xifra i Triadú, de la demarcació de Girona. També van ser admesos com a col·legiats numeraris Josefa Aragón Sánchez, Cristina Aragüés Gutiérrez, Maria Dolors Beltrán Blanco, Rosa Maria García i Duran, Anna Maria López i Delclòs, Gemma Navés Palou, Pere Rusiñol Costa, i Carme Vieitez Martín, tots ells de la demarcació de Barcelona, així com Anna Masip i Elías, de la demarcació de Tarragona.

LLIBRES

A cura de C. Valbuena

els col·lectius d'escriptors, crítics, financers o polítics que es mouen per un Madrid frenètic i crispat. Una magnífica novel·la que ens ofereix un retrat àcid de l'actual societat espanyola i que està a l'alçada de les millors aventures de Carvalho.

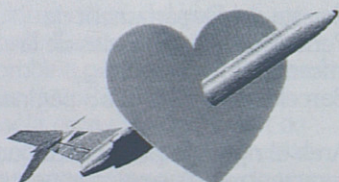
La libertad

IGNACIO VIDAL-FOLCH
Barcelona, 1996
Anagrama
251 pàgines

El periodista de *La Vanguardia* Ignacio Vidal Folch va ser durant una temporada corresponsal als països de l'est d'Europa. Aquest fet li va permetre ser testimoni de la caiguda dels règims comunistes i comprovar la

IGNACIO VIDAL-FOLCH

La libertad

realitat social d'aquells països. La seva darrera novel·la està ambientada a Romania, en els dies previs a la caiguda de Ceausescu; un país on la vida dels ciutadans no té un sentit gaire precís, l'absurd impregna cada aspecte de la realitat quotidiana i la llibertat interior es fa molt difícil d'aconseguir. Una novel·la profunda i molt ben escrita.

100 noves preguntes sobre la ciència

XAVIER DURAN
Barcelona, 1995
La Magrana
200 pàgines

El periodista científic i llicenciat en ciències químiques Xavier Duran té una gran capacitat per explicar d'una manera didàctica i aclaridora algunes de les qüestions del món de la ciència que més interessen els ciutadans. Aquesta capacitat queda demostrada en aquest llibre, en el qual ens fa saber, entre d'altres qüestions, què són les autopistes de la informació, quanta població pot suportar la terra, quina diferència hi ha entre ecologia i ecologisme o si guanyarem la batalla contra el càncer.

El món d'Horaci

VICENÇ PAGÈS
Empúries. Barcelona, 1996
389 pàgines

Tractar de definir l'última creació literària de Vicenç Pagès no és una cosa fàcil. Ell mateix diu de la seva obra que pretén ser, entre altres coses, una aproximació original als mitjans de comunicació, i especialment a la televisió. El seus protagonistes són uns estudiants que fan la seva vida i comparteixen una casa al barri barceloní de Gràcia. Una agosarada barreja d'estils literaris, un argument ambiciós i un aire de conjunt avantguardista fan d'aquesta obra un producte tan insòlit com atractiu.

RADIOGRAFIA DE LA PROFESSIÓ

Edat	<25	35	45	55	65	75	85	>85	Total
Col·legi de Periodistes de Catalunya. Dades Globals									
Dones	8	325	222	69	19	4	-	-	647
Homes	3	525	658	299	114	36	3	-	1.638
Total actius	11	850	880	368	133	40	3	-	2.285
Dones	23	257	67	9	4	1	-	-	361
Homes	5	170	82	23	13	3	1	-	297
Total numeraris	28	427	149	32	17	4	1	-	658
Dones	-	-	-	1	1	8	1	-	11
Homes	-	-	-	-	14	52	36	10	112
Total jubilats	-	-	-	1	15	60	37	10	123
Total col·legiats a Catalunya									
el 18-3-96	39	1.277	1.029	401	165	104	41	10	3.066

Demarcació de Barcelona

Dones	8	254	192	66	19	3	-	-	542
Homes	2	404	553	273	99	35	3	-	1.369
Total Actius	10	658	745	339	118	38	3	-	1.911
Dones	21	250	64	8	3	1	-	-	347
Homes	4	163	74	20	11	3	1	-	276
Total Numeraris	25	413	138	28	14	4	1	-	623
Dones	-	-	-	1	1	8	-	-	10
Homes	-	-	-	-	14	43	36	10	103
Total Jubilats	-	-	-	1	15	51	36	10	113
Total col·legiats Barcelona									
el 18-3-96	35	1.071	883	368	147	93	40	10	2.647

Les revistes culturals en català

JOSEP FAULÍ
Barcelona, 1995
Generalitat de Catalunya
103 pàgines

Josep Faulí, periodista veterà i documentat, és l'autor d'aquest cop d'ull a les revistes culturals publicades durant el període 1900-1994. A més, fa una magnífica introducció al passat de la premsa cultural catalana; això dona una doble utilitat a aquest llibre, editat pel Centre d'Investigació de la Comunicació. El repàs és útil per veure la quantitat d'esforços esmerçats i també per adonar-nos de les moltes frustracions hagudes al llarg del temps.

Prensa comarcal i república. Catalunya, 1931-1936

XAVIER TORNAFOCH i YUSTE
Gironella, 1995
Associació Cultural El Vilatà del Berguedà
75 pàgines

Hi ha llibres que són dignes d'elogi pel que comporten de tasca de recuperació d'aspectes poc coneguts del nostre passat històric. Aquesta obra n'és un clar exemple: l'autor s'ha preocupat per investigar la dimensió social que va tenir la premsa republicana a Catalunya en els anys de la seva màxima vigència; una tasca gens fàcil i que requereix una forta inversió en temps i consulta de documents. Atès l'abast de la

Edat	>25	35	45	55	65	75	85	<85	Total
Demarcació de Tarragona									
Dones	-	15	6	-	-	-	-	-	21
Homes	-	35	41	12	7	1	-	-	96
Total Actius	-	50	47	12	7	1	-	-	117
Dones	1	3	2	-	1	-	-	-	7
Homes	-	5	4	3	2	-	-	-	14
Total Numeraris	1	8	6	3	3	-	-	-	21
Homes	-	-	-	-	-	7	-	-	7
Total Jubilats	-	-	-	-	-	7	-	-	7
Total col·legiats Tarragona									
el 18-3-96	1	58	53	15	10	8	-	-	145

Demarcació de Lleida

Dones	-	21	5	1	-	-	-	-	27
Homes	-	23	18	5	1	-	-	-	47
Total Actius	-	44	23	6	1	-	-	-	74
Dones	-	2	-	-	-	-	-	-	2
Homes	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Total Numeraris	1	2	1	-	-	-	-	-	4
Homes	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Total Jubilats	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Total col·legiats Lleida									
el 18-3-96	1	46	24	6	1	1	-	-	79

Demarcació de Girona

Dones	-	35	19	2	-	1	-	-	57
Homes	1	63	46	9	7	-	-	-	126
Total Actius	1	98	65	11	7	1	-	-	183
Dones	1	2	1	1	-	-	-	-	5
Homes	-	2	3	-	-	-	-	-	5
Total Numeraris	1	4	4	1	-	-	-	-	10
Dones	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Homes	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Total Jubilats	-	-	-	-	-	1	1	-	2
Total col·legiats Girona									
el 18-3-96	2	102	69	12	7	2	1	-	195

matèria investigada, aquest llibre s'ha de prendre com una primera aproximació al tema. En aquest sentit, l'objectiu s'ha acomplert amb escreix.

Herois d'Azània

ALFRED BOSCH
Barcelona, 1996
Edicions 62
185 pàgines

L'Alfred Bosch és un gran coneixedor del continent africà. De fet, ell és el president del Centre d'Estudis Africans i alhora fa classes com a professor d'Història d'Àfrica a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Guanyador de l'última edició del premi Documenta, *Herois d'Azània* és el seu darrer llibre; un recull de vuit narracions breus que ens ofereixen un retrat viu, i allunyat dels tòpics més comuns, sobre la realitat social i humana de Sud-Àfrica.